

LISÄTIETOA:

Kansaneläkelaitos KELA
www.kela.fi

Työ- ja elinkeinotoimisto
www.mol.fi

Poliisi
www.poliisi.fi

Vammaispalvelujen käsikirja
www.sosiaaliportti.fi/vammaispalvelujen-kasikirja

Tietoa Suomesta 15 eri kielellä
www.infopankki.fi

Vammaisjärjestöt
www.vammaisfoorumi.fi

Monikulttuurisuusjärjestöt
www.moniheli.fi

Liikuntajärjestöt
www.vammaisurheilu.fi
www.sul.fi
www.fimu.org

Vammaisen maahanmuuttajan palveluopas
www.tukikeskushilma.fi/palveluopas

Vammaisena Suomessa

Hilma

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus
Vammaisfoorumi ry
www.tukikeskushilma.fi

VAMMAISFOORUMI
Vammaisjärjestöjen yhteinen ääni

**Itsenäisesti ja
tasavertaisesti muiden
kanssa**

Vammaisilla on samat oikeudet kuin muilla. Itsenäiseen elämään voi saada monenlaista tukea.

PERHE

- Jokaisella on oikeus perustaa perhe ja saada tukea siihen.
- Perheen perustamisessa voi hakea tukea mm. lastenhoitoon ja perheneuvontaan.
- Lisätietoa saa kotikunnasta.*

ASUMINEN

- Vammaisella henkilöllä on oikeus valita miten ja missä hän asuu.
- Asumiseen voi hakea erilaisia koti- ja asumispalveluita ja taloudellista tukea.
- Lisätietoa saa kotikunnasta ja Kelasta.

TERVEYS

- Jokaisella on oikeus terveystalouteen.
- Perusterveydenhuollon lisäksi vammaisen henkilö voi hakea esimerkiksi Kelan tukemaa kuntoutusta.
- Lisätietoa saa kotikunnasta ja Kelasta.

KOULUTUS

- Kaikilla on oikeus perusopetukseen.
- Myös vammaisilla on oikeus saada opetusta yleisessä koulutusjärjestelmässä. Heillä on oikeus oppimisen varmistamiseksi yksilölliseen tukeen, kuten pistekirjoitukseen, koulunkäyntiavustajaan tai opiskeluun erityisoppilaitoksessa.
- Lisätietoa saa kotikunnasta, Kelasta ja oppilaitoksista.

TYÖ

- Jokaisella on oikeus tehdä työtä.
- Tukea työllistymiseen voi saada esimerkiksi ammatinvalinnanohjauksen tai tuetun työllistymisen avulla.
- Lisätietoa saa kotikunnasta sekä työ- ja elinkeinotoimistosta.

TOIMEENTULO

- Jokaisella on oikeus perustoimeentuloon.
- Jos työllistyminen ei ole mahdollista, toimeentulon voi turvata eläkkeellä, työttömyystuella tai toimeentulotuella.
- Lisätietoa saa kotikunnasta ja Kelasta.

LIIKKUMINEN

- Jokaisella on oikeus itsenäiseen liikkumiseen.
- Vammaisen henkilö voi hakea liikkumiseen tukea, esimerkiksi taksimatkoja tai saattajaa julkiseen liikenteeseen.
- Lisätietoa saa kotikunnasta.

VAPAA-AIKA

- Vammaisilla henkilöillä on tasavertainen oikeus liikunta- ja kulttuuripalveluihin.
- Yleisten palveluiden lisäksi voi käyttää esimerkiksi erityisryhmille tarkoitettuja liikuntapalveluita.
- Lisätietoa saa kotikunnasta ja järjestöistä.

TIETO

- Jokaisella on oikeus itseään ja yhteiskuntaa koskevaan tietoon.
- Oikeuksista ja velvollisuuksista on saatava tietoa ymmärrettävässä muodossa, esimerkiksi selkokielellä tai tulkin avulla.
- Lisätietoa saa kotikunnasta ja järjestöistä.

SYRJIMÄTTÖMYYS

- Vammaisilla on samat ihmisoikeudet ja perusvapaudet kuin muilla ihmisillä.
- Kaikenlainen vammaisten syrjintä tai muita huonompaan asemaan asettaminen on kiellettyä.
- Lisätietoa saa vammaisjärjestöistä ja poliisilta.

OIKEUS OSALLISTUMISEEN

- Perusoikeudet kuuluvat kaikille.
- Jokaisella on oikeus esimerkiksi sananvapauteen, järjestötoimintaan ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.
- Lisätietoa saa järjestöistä.

* Kotikunta on kunta, jossa henkilö vakituisesti asuu. Kunnassa palveluita järjestää esimerkiksi sosiaali- ja terveysvirasto, perhepalvelu ja kotipalvelu.